

Urednice: Anđelina Svirčić Gotovac i Jelena Zlatar

***AKTERI DRUŠTVENIH PROMJENA
U PROSTORU; TRANSFORMACIJA
PROSTORA I KVALITETE ŽIVOTA U
HRVATSKOJ***

INSTITUT ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA U ZAGREBU
Zagreb, 2012.

Međuregionalni znanstveno-stručni skup (okrugli stol)
održan u Institutu za društvena istraživanja u Zagrebu,
16. prosinca 2011. godine:

***AKTERI DRUŠTVENIH PROMJENA
U PROSTORU; TRANSFORMACIJA
PROSTORA I KVALITETE ŽIVOTA U
HRVATSKOJ***

INSTITUT ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA U ZAGREBU
Zagreb, 2012.

SADRŽAJ

Dušica Seferagić UVODNO IZLAGANJE	9
--	---

I. sesija izlaganja

Anđelina Svirčić Gotovac AKTERI DRUŠTVENIH PROMJENA U PROSTORU (2007-2011)	11
Ognjen Čaldarović URBANO PLANIRANJE NEKAD I SAD – TRANZICIJSKO DRUŠTVO I NJEGOV URBANIZAM	29
Tihomir Jukić STRATEŠKI PROJEKTI U KONTEKSTU PROVEDBE URBANISTIČKIH PLANOVA – KOMPARACIJA HRVATSKIH I EUROPSKIH ISKUSTAVA	39
Sreten Vujović AKTERI PREDUZETNIČKIH GRADOVA U IGRI MOĆI – PRIMER SRBIJE	51
<i>Diskusija nakon I. sesije izlaganja</i>	63

II. sesija izlaganja

Saša Poljanec-Borić DRUŠTVENA DIOBA PROSTORA U TRANZICIJI: TIPOLOGIJA NEGATIVNIH SMJEROVA I MOGUĆE DRUŠTVENE POSLJEDICE	67
Ljubinko Pušić RASPRODAJA GRADOVA U SRBIJI KAO POSLEDICA DRUŠTVENIH PROMENA U PROSTORU	83
Ksenija Petovar PROFESIONALNA UDRUŽENJA KAO AKTER U DONOŠENJU PLANSKIH ODLUKA O PROSTORU	99
Franc Trček REGIONAL DEVELOPMENT AND LIMITS OF LOCAL AUTHORITIES: CASE OF LJUBLJANA'S URBAN REGION	115
Srečko Pegan PLANIRANJE PROMJENA U PROSTORU	131
<i>Diskusija nakon II. sesije izlaganja</i>	141

III. sesija izlaganja

Gojko Bežovan UPRAVLJANJE PROMJENAMA U POST-SOCIJALISTIČKOM GRADU – PRIMJER GRADA ZAGREBA	159
Valentina Gulin Zrnić TRANSFORMACIJE NOVOZAGREBAČKIH PROSTORA	171
Marina Nenković-Riznić KVALITET ŽIVOTNE SREDINE NA NOVOM BEOGRADU U KONTEKSTU UPRAVLJANJA KOMUNALNIM OTPADOM	189
<i>Diskusija nakon III. sesije izlaganja</i>	209

IV. sesija izlaganja

Lana Slavuj PRILOG RAZUMIJEVANJU SLOŽENIH FAKTORA KOJI UTJEČU NA SVAKODNEVNU KVALITETU ŽIVOTA U SUSJEDSTVIMA GRADA RIJEKE	217
Sonja Leboš KULTURA PROMJENE	235
Vedran Prelogović i Aleksandar Lukić AKTERI I KONCEPTI RAZVOJA BICIKLISTIČKOG PROMETA U ZAGREBU	255
<i>Diskusija nakon IV. sesije izlaganja</i>	265
Dušica Seferagić ZAVRŠNA RIJEČ	267

Dr. sc. Dušica Seferagić

Uvodno izlaganje

Dobrodošli na Okrugli stol *“Akteri društvenih promjena u prostoru. Transformacija prostora i kvalitete života u Hrvatskoj”*.

Pozdravljam sve prisutne: kolegicu iz Beograda Marinu Nenković Riznić, kolegu iz Novoga Sada Ljubinka Pušića, kolege Marjana Hočevara i Franca Trčeka iz Ljubljane. Neki kolege nisu mogli doći iako su imali najbolju namjeru (Vladimir Braco Mušič iz Ljubljane, Ksenija Petovar, Sreten Vujović i Mina Petrović iz Beograda). Također, pozdravljam kolegice i kolege iz drugih gradova Hrvatske: Zadra, Rijeke, koji su se najavili na Okrugli stol. Potom pozdravljam sve naše goste iz Zagreba, koji su se odazvali našem pozivu, sve one iz drugih institucija (fakulteta, instituta, zavoda i sl.), te slobodne pojedince.

Zahvaljujem se svima koji su nam pomogli u organizaciji Stola: Zadružnom savezu na gostoprimstvu i prostoru, “hladnom pogonu u IDIZ-u”, te Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta koje je financiralo naš projekt. Naravno, zahvaljujem se timu istraživača na projektu “Akteri društvenih promjena u prostoru” A. Hodžiću, A. Svirčić Gotovac, B. Krištofiću te J. Zlatar koji su ostvarili ovaj projekt, a potom i organizaciju Stola.

Ovo okupljanje pokrenuto je istraživanjem “Akteri društvenih promjena u prostoru” (2007-2011) u IDIZ-u. O sadržaju i rezultatima istraživanja reći će više Anđelina Svirčić Gotovac nakon uvodnoga slova.

Začetak istraživanja počeo je našim prijedlogom projekta Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta 2006., a utjelovio se na prošlom Okruglom stolu “Mreža naselja u umreženom društvu” čiji se drugi dio zvao “Akteri društvenih promjena u prostoru” iste godine. Okrugli stol objavljen je u Sociologiji sela 171/1, 2006. Na tom su Stolu sudjelovali brojni izlagači (Z. Mlinar, M. Hočevar, S. Vujović, K. Petovar, M. Vujošević, Lj. Pušić, A. Petak), te brojni diskutanti koji su nam pomogli u razumijevanju i koncipiranju naše osnovne teme o akterima. Objavili smo i niz drugih tekstova na različite teme, ali uokvirene glavnom temom projekta.

Otada je prošlo pet godina i istraživanje se privodi kraju. U međuvremenu su i drugi kolege radili na sličnim temama. Promijenile su se društvene okolnosti, promijenio se prostor sam, a promijenili smo se i mi. Neki su otišli, neki su došli.

Što razlikuje Okrugli stol iz 2006. i ovaj s kraja 2011.?

Nakana organizatora Stola, nakon istraživanja pri kraju, bila je da uvedemo neke novine:

- uz uvažene kolege s kojima dugo komuniciramo, povezali smo se i s novim suradnicima,
- uz sociologe, pokušali smo uključiti i predstavnike drugih znanstvenih, stručnih i inih disciplina koje se bave prostorom, bilo kroz teoriju, istraživanja, pisanje, a povrh svega aktivnostima i akcijama,
- održati i razvijati odnose s drugim zemljama u kojima se događaju isti ili slični procesi i djeluju isti ili slični akteri.

Ukratko, suradnja, interdisciplinarnost i internacionalnost, dakle kontinuitet i promjene cilj su ovoga Okruglog stola.

Tema našega Okruglog stola ozbiljna je i zahtjevna. Ona se može istražiti samo dijelom tek poput vrha ledenoga brijega u hrvatskom i bliskim društvima. Međutim, nama je stalo do toga da svatko može rabiti one instrumente kojima raspolaže i njima polučiti određene rezultate u društvu i prostoru. Hvala.